

روزنامه نگاری حرفه‌ای جذاب اما پرخطر

حسین قندی

روزنامه نگاری اگر چه یکی از پرافت و خیزترین شغلهاست، اما علاقمندان بی‌شماری دارد. آمار و تحقیقات نشان می‌دهد که صاحبان این حرفه پرجاذبه هر لحظه در معرض تهدیدها و آسیبهای گوناگون روحی و جسمی قرار دارند. از این رو، نویسنده این مقاله که خود در کار مطبوعات دستی دارد، معتقد است که باید برای روزنامه نگاران امتیازها و تضمینهای قانونی بیشتری در نظر گرفته شود.

در گزارش «مک‌براید» (۱) در فوریه ۱۹۸۰ به یونسکو اعلام شد: «گزارشهای روزانه نشان می‌دهد که جان کلیه روزنامه نگاران در خطر است و این به خاطر تهیه اخبار و گزارشهایی است که به طور اعم و اخص با آن سروکار دارند این خطرها عبارتند از ضررهای مالی و جانی و در معرض توطئه‌های گوناگون قرار گرفتن». روزنامه نگاران در میان طبقات مختلف اجتماعی با انتخاب این حرفه، ناخواسته در معرض شدیدترین صدمه‌های روحی و جسمی قرار گرفته‌اند. این یک ادعا نیست، حقیقتی است که امروز بیش از هر زمان دیگر دانشمندان و محققان ارتباطات اجتماعی را از یک سوی پزشکان و روان‌پزشکان را از سوی دیگر، به دادن هشدار و اخطار به روزنامه نگاران و خبرنگاران واداشته است.

به همین دلیل قانونهای کار، بیمه و بازنشستگی توجهی عمیق به نحوه کار، رابطه‌های کاری و تاثیرهای بد این شغل بر روی انسانها ندارند. روزنامه نگاران و صاحبان شغلهای دشوار به طور مستقیم و غیر مستقیم در برابر صدمه‌های جسمی و روحی ناشی از حرفه‌شان قرار می‌گیرند و به همین دلیل بازدهی کارشان نسبت به زمان سنجیده نمی‌شود.

در قانونهای کار و بازنشستگی برای روی آوردن‌گان به چنین شغلهایی، ملاحظاتی در نظر گرفته شده است. برای مثال در بیشتر قانونهای کار، حد بازنشستگی ۴۵ سال سن یا ۲۰ سال کار تعیین شده است.

در حرفه روزنامه نگاری التهابهای ناشی از بمباران خبری، هیجانها و اضطرابهای ناشی از جریان مستقیم خبر بر اعصاب آنان و همچنین در معرض صدمه‌های گوناگون جسمی قرار گرفتن از قبیل کار در محیطهای مسموم از سرب، آرتروز دست و گردن و دیسک کمر، و در معرض تهدید و حتی قتل بودن، قانونگذاران بر آن داشته تا در مورد روزنامه نگاران به ایر عاملهای زبان آور توجه کنند. در میان تحقیقات انجام شده پیرامون زیانبار بودن شغل روزنامه نگاری برای روی آوردن‌گان به این حرفه گزارشهای تکان دهنده‌ای وجود دارد.

دکتر «فرانسیسکو خوزه فلورس» متخصص داخلی و عضو انجمن روزنامه نگاران اسپانیا (ایرنا- ۱۳۶۹/۴/۲) اعلام کرد که حرفه روزنامه نگاری سبب اختلالهای شدید قلبی همچنین اضطراب و مشکلات گوارشی می‌شود بر اساس پژوهشهای این پزشک متخصص، دنبال کردن اخبار روزانه سبب افسردگی، ناراحتیهای تنفسی، بی‌خوابی و بویژه درصد زیادی سکت در میان روزنامه نگاران می‌شود. این پزشک اسپانیایی گفته است که خود شاهد برو بیماریهای جدیدی مانند خستگی ناشی از کار زیاد، سکت‌مغزی و زخم‌معه در میان روزنامه نگاران بوده است. روزنامه «تروود» ارگان اتحادیه سندیکاها و مرکزی شوروی نیز در این میان، نتیجه پژوهش

- **دکتر کامبوش: هفتاد درصد خبرنگاران قبل از رسیدن به سن بازنشستگی جان می‌سپارند. وی علت چنین پدیده‌ای را فرسوده شدن سریع جسمی خبرنگاران به دلیل متشنج بودن کارهای خبری و فعالیت مداوم در این حرفه اعلام کرد.**
- **بر اساس پژوهشهای فرانسیسکو خوزه فلورس متخصص داخلی و عضو انجمن روزنامه نگاران اسپانیا دنبال کردن اخبار روزانه سبب افسردگی، ناراحتیهای تنفسی، بی‌خوابی و بویژه درصد زیادی سکت در میان روزنامه نگاران می‌شود.**

● در حرفه روزنامه‌نگاری التها‌بهای ناشی از بمباران خبری، هیجانها واضطرابهای ناشی از جریان مستقیم خبر بر اعصاب آنان و همچنین در معرض صدمه‌های گوناگون جسمی قرار گرفتن از قبیل کار در محیط مسموم سرب‌آور، آرتروز دست و گردن و دیسک کمر، و در معرض تهدید و حتی قتل بودن، قانونگذاران را بر آن داشته تا در مورد روزنامه‌نگاران به این عامل‌های زیان‌آور توجه کنند.

پس‌نوشتها:
 ۱) مک براید (Sean Mac Bribe) وزیر خارجه پیشین ایرلند، برنده جایزه صلح نوبل و رئیس کمیسیون مطالعات مسائل ارتباطات بوئنوس آیرس و گزارش وی با عنوان (Mary Voicos, One World) یا گزارش مک‌براید انتشار یافته است. کمیونی که وی ریاست آن را بر عهده داشت به «کمیسیون مک‌براید» نیز موسوم است.

● حسین فتدی، روزنامه‌نگار و مدرس گروه ارتباطات اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی است.

روی آوردن‌گان به این کارها، تسهیلات و امتیازاتی چون افزایش مدت مرخصی نسبت به سایر حرفه‌ها، عدم الزام به رعایت ساعت کار مندرج در قانون کار (۸ ساعت) - به دلیل توجه به کیفیت کار نه کمیت آن - تعیین سن بازنشستگی و مدت کار برای روزنامه‌نگاران حداکثر ۴۵ سال سن یا ۲۰ سال کار، در نظر گرفته و اجرا شود.

باله گروهی از پزشکان را مبنی بر خطرناک حرفه روزنامه‌نگاری برای سلامتی و رسی انسانها، انتشار داد (کمیتهان- ۱۳۶۶). دکتر «کامبوش» یکی از ششگران می‌گوید: هفتاد درصد خبرنگاران از رسیدن به سن بازنشستگی جان پارانند. وی علت چنین پدیده‌ای را فرسوده سریع جسمی خبرنگاران به دلیل متشیج کارهای خبری و فعالیت مداوم در این اعلام کرد.

مورد دیگر خطرهای حرفه روزنامه‌نگاری، این آمار نشان می‌دهد در ۸ ماهه اول سال ۱۰۰۰ میلادی ۹۴ خبرنگار در ۳۱ کشور هنگام انجام وظیفه، جان خود را از دست دادند.

سازمان آمار منتشر شده توسط سازمان «ام‌هاوس» ۹۴ خبرنگار در ۳۱ کشور بر اثر مهای مختلف مانند تصادف و اصابت گلوله باخته‌اند، ۳۲۴ خبرنگار در ۸۴ کشور جان دستگیر و زندانی شده‌اند و ۱۰۴۵ گار نیز مورد ضرب و شتم قرار گرفته‌اند. مة ایتالیایی «کوری‌مدلا سرا» با انتشار این اعلام کرد که این ارقام نسبت به مدت به سال ۱۹۸۸، حدود ۵۰ درصد افزایش یافته است.

سوی دیگر این آمار و ارقام ثابت می‌کند با به دشواریهای حرفه خبرنگاری، مدت می مفید این شغل کوتاه است و این انتظار دارد که با توجه به کمی تعداد

